

“De Wekker”, april 1952, 6^e jaargang, nummer 2.

Ontvangen van Rob Lampen, Rotterdam.

6e Jaargang - April 1952 - Nr. 2

WERKPLAATS
EN
KANTOOR

WETENSCHAP
EN
KUNST

De Wekker

Opgericht 21 April 1944
Kon. erkend 16 Mei 1951

Maandblad van de Vereniging
van Personeel in dienst bij De
Rotterdamsche Droogdok Maat-
schappij en Scheepsbouw Mij
„Nieuwe Waterweg“ W.E.K.

REDACTIE-ADRES: BISONSTRAAT 14 - ROTTERDAM-ZUID
ADRES VOOR MEDEDELINGEN AAN HET BESTUUR: GROEN VAN PRINSTERERSTRAAT 51 B ROTTERDAM

EEN BAZAAR

Zoals onze leden reeds weten zal er voor de gepensioneerden in de naaste toekomst op Tuindorp Heyplaat, onder de naam van D. C. Endert Jr Stichting, een woningcomplex worden opgericht.

Aangezien in dit complex ook een conversatiezaal is opgenomen hebben wij het plan opgevat om in de loop van het volgende jaar in Courzand een bazaar te houden, waarvan de opbrengst zal worden aangewend tot het aanschaffen van attributen om het verblijf van de oudjes in deze zaal te veraangemen.

Onze gedachten gaan uit naar een radiotoestel, dam- en schaakspelen, biljart, enz.

Wij zullen hierop t.z.t. nader terugkomen om Uw aller medewerking tot het volledige slagen van dit plan in te roepen.

JAARVERGADERING

In verband met de interland-voetbalwedstrijd Holland-Zweden op 14 Mei a.s. zal in afwijking van de mededeling in het vorige maandblad onze jaarlijkse ledenvergadering in „Ons Huis“ worden gehouden op Vrijdag 16 Mei a.s., aanvang 8 uur n.m.

Mogen wij ook op Uw aanwezigheid rekenen?

Naar de speeltuin

Onhoorbaar Geluid

AAN HET WERK

Het kan zijn dat enkelen van ons nieuwsgierig gekeken hebben naar een geheimzinnig instrument, waarmee men in de machinefabriek enige mensen van de afdeling materialonderzoek aan het werk zag. Met een paar door middel van een kabeltje aan het instrument bevestigde metalen schijfjes wreef men over een met olie ingesmeerd stuk staal, krukvang of een dergelijk voorwerp.

Teneinde die nieuwsgierigheid te bevredigen en belangstelling te wekken voor de laatste snuffjes in de techniek, in de toepassing waarvan de R.D.M. niet achterblijft, tonen wij hierbij een foto van genoemd instrument en laten we een beschrijving volgen die iets over het onhoorbaar geluid, het principe waarop de werking van dit instrument berust, voor ons duidelijk maakt.

Als men een vijftig jaar geleden had verteld dat met behulp van geluid, dat voor menselijke onhoorbaar is, metalen kunnen worden onderzocht, rook kan worden neergeslagen, water met kwik kan worden gemengd en nog heel veel meer, zou er weinig geloof zijn gehecht aan die vreemd klinkende beweringen.

Tegenwoordig zetten we niet meer zo heel gauw een ongelovig gezicht wanneer we horen van merkwaardige technische prestaties, maar die mededelingen over onhoorbaar geluid klinken ons toch wel erg vreemd in de oren.

Alle geluid ontstaat door trilling. Horen we geluid, dan kunnen we er zeker van zijn dat er ergens een trillende geluidsbron is. Het kan zijn een trillende snaar, een stemvork, de stembanden van de mens, enz. Hoe sneller de geluidsbron trilt, des te hoger is het geluid. Komt een sirene langzaam op gang, dan horen we eerst een lage toon. Bij sneller draaien wordt het geluid hoger, steeds maar hoger en snepender. Tenslotte horen we niets meer; toch draait de sirene razend snel rond. We zijn dan beland in het gebied van onhoorbaar geluid of, zoals men meestal zegt, het ultrageluid. De trillingen zijn te snel om nog door menselijke oren gehoord te worden.

De mens is er niet alleen in geslaagd die onhoorbare trillingen op allerlei vernuftige manieren op te wekken, hij heeft ze ook voor de uiteenlopendste doeleinden in zijn dienst weten te stellen.

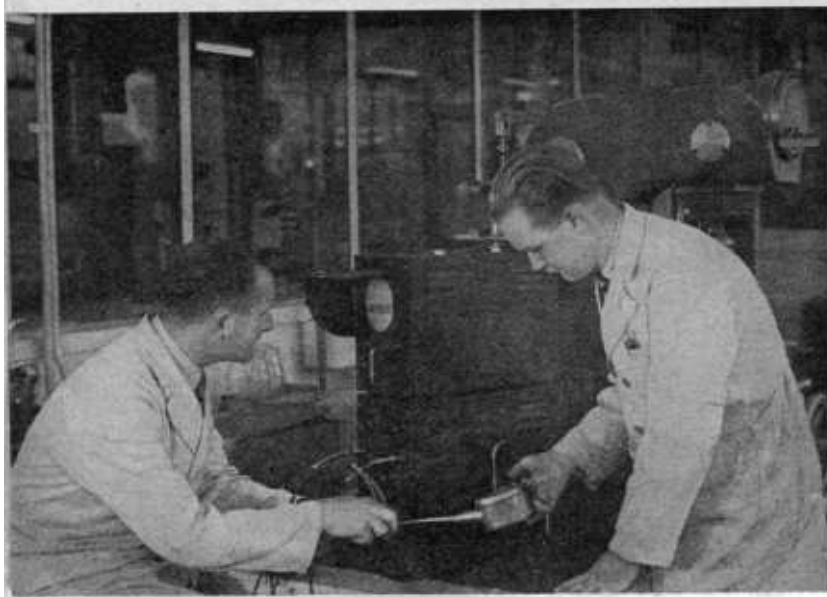
De diepte van de zeebodem kan men thans op een heel vlugge manier bepalen door in een schip ultrageluid op te wekken dat in een scherpe bundel omlaag wordt gericht. Raken de trillingen de bodem, dan worden ze teruggekaatst. Men kan nu meten hoeveel tijd er verloopt tussen het uitzenden van het ultrageluid en de ontvangst van de teruggekaatste trillingen (de onhoorbare echo), hetgeen door een lichtstreep op de oscillograaf van het toestel zichtbaar is. Zo kan men de diepte van de zee, maar ook de aanwezigheid van gezonken schepen of duikboten vaststellen. In de oorlog zijn dergelijke instrumenten die berusten op de werking van het ultrageluid, een geducht geheim verdedigingswapen van de geallieerden geweest.

Ook metalen worden met ultrageluid gepeld. In gietstukken, smeedstukken voor assen e.d. mogen volstrekt geen scheurtjes of barstjes zitten. Om dit te controleren, plaatst men het instrument, dat onhoorbare trillingen uitzendt, bij het te onderzoeken voorwerp. De twee met een kabeltje aan het toestel verbonden schijfjes waarmee men het oppervlak van het werkstuk aftast, zijn in feite een zendertje en een ontvangertje. Het ene zendt de trillingen uit en het andere vangt ze, na terugkaatsing, op. Scheurtjes en gietblaasjes komen direct aan het licht doordat de trillingen hiertegen worden teruggekaatst voor zij het eindvlak van het metaal hebben bereikt.

Allerlei wonderlijke mengsels kunnen, dank zij het onhoorbaar geluid, tot stand worden gebracht. Natuurkundeboeken vertellen nog dat water en kwik niet dooreengemengd kunnen worden, maar met het ultrageluid lukt dit wel. Het verdeelt beide vloeistoffen in microscopische kleine druppeltjes, met het gevolg dat er een troebele emulsie ontstaat, die niet in korte tijd weer geheel in water en kwik uiteenvalt. Op soortgelijke manier mengt men in gesmolten toestand lood met aluminium. Aluminium staat in de techniek heel goed aangeschreven, maar het heeft het nadeel dat het moeilijk op de draaibank valt te bewerken. Door een legering te maken, waarin looddeeltjes buitengewoon fijn in het aluminium zijn verdeeld, ontstaat een metaal dat de goede eigenschappen van aluminium heeft en zich tegelijk goed op de draaibank laat bewerken.

In Amerika zijn bij verschillende fabrieksschoorstenen geweldige sirenes opgesteld. Niet om het einde van de werktijd aan te kondigen, maar voor het produceren van ultrageluid dat de kleine roetdeeltjes in de rook doet samenklonteren. Zo weet men het hinderlijke roet voor het grootste deel in de schoorsteen te houden. Men heeft ook beproefd zware mistbanken bij vliegvelden met ultrageluid te bewerken. Daarbij worden de kleine waterdeeltjes, waaruit de mist bestaat, tot grotere samengeklonterd, zodat ze als regendruppels omlaag vallen en de mistbanken op deze manier verdwijnen.

Door gesmolten metaal aan het onhoorbaar geluid bloot te stellen heeft men bereikt dat de kleine gasbelletjes, die in de stollende massa aanwezig zijn, samenklonteren, waardoor ze voldoende stijfkracht krijgen om uit het metaal te verdwijnen. Met de gasbelletjes verdwijnen tegelijk

de mogelijk zwakke plekken in een later gietstuk.

Men heeft het ultra-geluid verder gericht op whisky, die daardoor een kunstmatige verouderingskuur onderging en veel waardevoller werd. Het onhoorbare geluid wordt wel eens de „dodende straal” genoemd. Het blijkt inderdaad dat vooral kleine dieren kunnen sterven als ze aan onhoorbare trillingen worden blootgesteld.

Soms verrichten die „dodende stralen” nuttig werk. In Japan werden b.v. jaarlijks biljoenen cocons van waardevolle zijderupsen vernietigd door een parasiet, die in de cocons leefde. Men vond een heel slimmige oplossing. De cocons werden in het water gestopt en daarna met ultra-geluid bestraald. Het gevolg was dat de schadelijke parasieten werden vernietigd, terwijl de in de cocons aanwezige larven geen schade ondervonden.

Zo zijn er nog veel meer voorbeelden te noemen, het ene nog wonderbaarlijker dan het andere. Tot dusverre heeft het ultra-geluid vooral zijn intree in de wetenschap gedaan, maar zodra men er in geslaagd zal zijn het ultra-geluid ook in grotere vermogens te produceren, zullen haar „ongehoorde mogelijkheden” meer en meer in de techniek toepassing vinden.

Verhelpen van de woningnood

EN APPELTJES VOOR DE DORST

Het is alom bekend dat de woningnood in ons land schrikbarend groot is. De oorzaken van deze nood weet ieder: gedurende de oorlogsjaren werd vrijwel niet gebouwd, integendeel, vele huizen werden door oorlogshandelingen verwoest of door de bezetter afgebroken. Daarentegen nam het aantal mensen dat een woning zocht om een eigen huishouding op te zetten vooral in de jaren na de oorlog toe, terwijl bij gebrek aan materialen de huizenbouw slechts langzaam op gang kon komen.

Zeker, in 1951 zijn er 58.000 huizen gereed gekomen, een indrukwekkend getal. Zouden deze huizen allemaal op één plaats bij elkaar staan, dan zouden zij een stad zo groot als Utrecht vormen. Maar om de vele tienduizenden gezinnen, de honderdduizenden jonge mensen, die vaak al sinds geruime tijd naar een woning hunkeren, een huis te geven zal er tien jaren lang ieder jaar zo'n stad moeten worden gebouwd!

Dit bouwen kost geld, heel veel geld. Meer dan 500 miljoen gulden zal er nodig zijn om het aantal woningen te bekostigen dat in één jaar, met de beschikbare arbeidskrachten en het materiaal, gebouwd kan worden en dan nemen we nog niet eens de kosten van de grond, de straataanleg, de riolering en wat er al verder bij te pas komt in aanmerking.

Aan die ruim 500 miljoen gulden, die dus tenminste ieder jaar nodig zijn, ontbreekt nog een behoorlijk bedrag. Dit ontbrekende zal moeten worden aangevuld en dit aanvullen zal alleen dan kunnen geschieden wanneer de gehele Nederlandse volkshuishouding geld voor dit doel opzij legt. Het is precies zoals bij een gewone huishouding. Is daar iets extra's nodig dat veel geld kost, een jas, een pak of een paar schoenen, dan moet er geld opzij worden gelegd, dan moet er gespaard worden. Zo ook hier, maar dan in het groot. Het gehele Nederlandse volk heeft huizen nodig. Om die te kunnen betalen zal ook het gehele Nederlandse volk geld opzij moeten leggen. Voor dit doel worden nu Nationale Leningen voor de Woningbouw uitgeschreven. Voor elke 11 miljoen gulden, die bij elkaar gebracht worden, kunnen 1000 woningen worden gebouwd.

Het geld, dat wordt ingezameld door de Bank voor Nederlandsche Gemeenten, komt aan alle gemeenten ten goede, die het voor de woningbouw zullen besteden.

Nu is het zo dat, wanneer men geld voor dit doel beschikbaar stelt, men het niet voorgoed kwijt is. Men

leent het uit, men kan er slechts gedurende enige tijd niet over beschikken, maar na verloop van tijd krijgt men het terug en wel met rente. Immers, met het geld dat men leent, worden huizen gebouwd en deze huizen worden verhuurd. De huren, die deze huizen opbrengen, maken het dus o.a. mogelijk dat aan degene, die geld uitgeleend heeft, rente wordt vergoed.

Hoe kan men nu in de praktijk aan deze leningen mede doen? Op een zeer eenvoudige wijze: Door het kopen van een rentespaarbrief van f 100,— of van f 25,—. Van 5 Maart af kan men die van f 100,— bij de Banken kopen, die van f 25,— bovendien nog bij alle postkantoren in Nederland.

Zo'n rentespaarbrief neemt met het verstrijken van de tijd in waarde toe. Na 19 jaar kan men b.v. meer dan het dubbele van wat men oorspronkelijk betaald heeft terugontvangen. Iemand, die nu een rentespaarbrief van f 100,— koopt, kan daar op 1 April 1971 f 210,— voor terug krijgen en op 1 October 1974 zelfs f 250,—. Voor rentespaarbrieven van f 25,— wordt dit in 1971 f 52,50 en in 1974 f 62,50.

Het is natuurlijk mogelijk eerder de spaarbrieven tegen geld in te wisselen, maar het spreekt wel vanzelf dat de waarde dan niet zoveel is aangegroeid.

Hier volgen een paar voorbeelden:

Op 1 October 1958 kan men zijn rentespaarbrief van f 100,— inwisselen tegen f 125,—, op 1 Mei 1963 tegen f 150,—, op 1 April 1967 tegen f 180,—. Bezit men een rentespaarbrief van f 25,—, dan kan men deze op 1 October 1958 tegen f 31,25, op 1 Mei 1963 tegen f 37,50, op 1 April 1967 tegen f 45,— inwisselen.

Wil men intussen vóór 1 October 1958 zijn spaarbrief tegen geld inwisselen, dan is ook dat mogelijk.

De voordelen, die aan het kopen van een rentespaarbrief zijn verbonden, springen duidelijk in het oog. Uit het pitje dat men nu zaait, groeit een appeltje voor de dorst. Is men nu in de kracht van zijn leven, dan is later, tegen de tijd dat men niet meer werkt, zo'n appeltje altijd welkom. Ook kan men zo'n appeltje gebruiken als geschenk voor zijn nu nog jonge kinderen, wanneer zij later gaan trouwen of wanneer zij het voor hun studie nodig zullen hebben.

Zijn de kinderen op een leeftijd dat zij al aan trouwen of verloven denken, dan vormt de rentespaarbrief zelf een mooi geschenk dat, zoals we gezien hebben, met het voortschrijden van de tijd groter en groter wordt.

We zouden, nu we de voordelen van het bezit van een rentespaarbrief aan het opsommen zijn, bijna het grote doel vergeten, waartoe deze rentespaarbrieven worden uitgegeven. Dat doel is: Het lenigen van de woningnood door het bouwen van meer en meer huizen. Koopt men zo'n rentespaarbrief, dan plukt men niet alleen de geldelijke voordelen, maar men helpt mee aan de oplossing van het woningprobleem.

Met iedere verkochte spaarbrief komt die oplossing een stap naderbij.

Wellicht moet men, wanneer men een rentespaarbrief koopt, daartoe geld gebruiken waarvoor men zich iets anders had willen aanschaffen. Wellicht moet men zich gedurende enige tijd bepaalde dingen ontfagen. Dat is ook vaak het geval wanneer men een jas, een pak of een meubelstuk koopt. Maar als men een rentespaarbrief koopt weet men zeker zijn geld te zullen terugkrijgen plus nog een behoorlijk bedrag aan rente, terwijl men bovendien er van overtuigd kan zijn dat men volksvijand nr 1, de woningnood, op de vlucht helpt jagen. Bovendien kan men het geld, dat men voor zijn rentespaarbrief betaalt, aan iedere gemeente in Nederland naar eigen keuze ten goede laten komen; dat kan dus zijn de gemeente waarin men woont of één andere gemeente. Aan elke rentespaarbrief zit een briefkaart, waarop men kan invullen in welke gemeente men zijn geld wil zien aangewend. Vult men deze briefkaart niet in, dan komt het geld aan die gemeenten, die er naar het oordeel van de Regering, in verband met de woningnood, het meest behoefte aan hebben.

Wil men nog meer bijzonderheden over deze rente-spaarbrieven weten, dan kan men op elk postkantoor in Nederland gratis een handig mapje, waarin alle

mogelijkheden, die wij hier in ruime trekken schetsten, te vinden zijn en waaraan wij deze gegevens ontleenden, verkrijgen.

DE MENS IN HET BEDRIJF

Samenwerking is noodzakelijk

Wij hebben vroeger al eens gesproken over de vraag, waarom wij werken en hoe wij het behoren te doen, met vermindering van elke vorm van verspilling en verkwisting. Wij moeten elkaar als werkers daarin ook steunen, op elkaar toezien en de aandacht van elkander vestigen op deze dingen. Een bedrijf is een vorm van samenleving, een gemeenschap.

Robinson Crusoe

Toen Robinson Crusoe als schipbreukeling op het eenzame eiland was aangespoeld en zich daar vestigde, kon hij doen en laten wat hij wilde. Hij was absoluut vrij, bandeloos, ongebonden of hoe men het maar wil noemen. Hij had „het rijk alleen“. Dit duurde tot Vrijdag kwam, de kleurling, die aan een wisse dood ontsnapt was en bij Robinson in de hut vluchtte voor zijn belagers. Toen waren er in de levensruimte, waarin Robinson eerst alleen was, twee mensen. Teneinde zoveel mogelijk vrijheid te hebben, moesten zij zich beperkingen opleggen ten behoeve van elkaar.

Nu bestaat de samenleving echter niet uit twee mensen, maar uit vele. Zal een ieder van de beschikbare vrijheid zoveel mogelijk kunnen genieten, dan dient deze vrijheid te worden gedistribueerd. Voor de samenleving is het dus nodig dat er regels worden opgesteld om de vrijheid van ieder lid van deze samenleving vast te stellen en te garanderen, spelregels waaraan een ieder zich moet houden om niet anderen te benadelen of zelf te worden gehinderd. Deze regeling, distributie der beschikbare vrijheid, geschiedt door voorschriften, wetten, reglementen, enz.

Rechtsorde

Wij vatten dit alles samen in het woord: **rechtsorde**. Deze rechtsorde is een levensbelang voor iedere vorm van samenleving, omdat daarin de grootst mogelijke mate van beschikbare vrijheid voor iedere enkeling is vastgelegd en gewaarborgd. Er is tussen vrijheid en rechtsorde geen tegenstelling, want de rechtsorde is de georganiseerde en gegarandeerde vrijheid.

Juist voor een democratische samenleving is deze rechtsorde van het grootste belang. Het is een kenmerk van iedere dictatuur dat steeds de bestaande rechtsorde door de dictatoren terzijde wordt gesteld en „nieuw recht“ wordt geschapen, d.w.z. het recht van de dictator om te doen wat hij wil, macht uitoefenen en tiran te zijn. Hitler heeft in 1935 de rechtsorde in Duitsland opgeheven en het „Duitse recht“ gemaakt. Dat was het georganiseerde onrecht.

Rechtsorde in bedrijf

Ook een bedrijf heeft een rechtsorde. In elk bedrijf geldt geschreven en ongeschreven recht. Door de Overheid zijn aan de bedrijven voorschriften gegeven met betrekking tot het leiden van een bedrijf en het in dienst hebben van mensen, waardoor het de leiding van een bedrijf niet mogelijk is maar te doen wat het verkiest.

Aan die maatregelen van Overheidswege zijn in elk bedrijf voorschriften, reglementen, enz. toegevoegd, zodat er in ieder bedrijf een rechtsorde bestaat. Deze voorschriften zijn niet uitgevaardigd om de bedrijfs-genoten te hinderen of te plagen, of nodeloos in hun bewegingen te belemmeren, maar om het bedrijf te

beschermen tegen de werkers en de werkers tegen de leiding en tegen elkaar. Alleen door een goede rechtsorde is samenleven en -werken in democratische zin in een bedrijf eerst mogelijk.

Wij doen goed om ons dit terdege te realiseren. Want hieruit volgt nog iets zeer belangrijks. Wanneer het een levensnoodzakelijkheid is voor iedere vorm van samenleving om een duidelijke rechtsorde te hebben, dan is het voor ieder lid van deze samenleving een eis om zich aan deze rechtsorde te houden! Hoe beter wij ons b.v. in een bedrijf houden aan de spelregels, des te aangeneramer zullen wij er werken. Leven in een gemeenschap — ook in een bedrijfsgemeenschap — eist van ieder lid zelfbeheersing, zelftucht, inperking ten behoeve van de belangen van het bedrijf en de bedrijfs-genoten.

Er gelden voor het onderlinge menselijke verkeer algemene normen, die wij in acht moeten nemen.

Het eigendom van een ander b.v. behoren wij te eerbiedigen. Wij dienen te doen en te zeggen wat rechtvaardig en eerlijk is. Wie deze algemeen geldende maatstaven met voeten treedt, is een misdadiger. Hij leeft ten koste van de ander en is a-sociaal. Wij moeten gehoorzamen aan deze normen, die noodzakelijk zijn om de samenleving mogelijk te maken en in stand te houden.

Naast deze morele maatstaven zijn er ook regels die zijn vastgesteld voor een bepaalde vorm van gemeenschap. De belangen, welke door die gemeenschap worden behartigd, maken het noodzakelijk dat allen bepaalde dingen in acht nemen, hetzij dat deze gedaan, hetzij dat zij nagelaten moeten worden. Deze regels zijn geen zedelijke normen, maar spelregels en het is sportief om zich aan spelregels te houden. Het is een uiting van gemis aan sociaal besef wanneer in een bedrijf de geldende voorschriften veronachtzaamd, met voeten getreden worden. Het is sportief zich vrijwillig en gaarne aan de spelregels te houden en dus er aan te gehoorzamen.

De leiding

Toezichhoudend, leidinggevend personeel in een bedrijf is o.a. belast met de taak, na te gaan of de ondergeschikten zich aan de voorschriften houden en de overtreders ter verantwoording te roepen. Het dragen van gezag is macht uitoefenen, die gegrond en begrensd is in de rechtsorde. Macht uitoefenen zonder rechtsorde is tirannie en willekeur, dictatuur. Een eerste eis voor gezagsdragers is daarom dat zijzelf gehoorzamen aan de rechtsorde, op de naleving waarvan zij toezicht moeten uitoefenen. Dit dwingt eerbied en respect af. Wij leven in een tijd waarin veel mensen, zowel jongeren als ouderen, weinig besef hebben van deze dingen. De oorlog heeft daar niet veel goed aan gedaan. Het vreselijke van een oorlogs- en bezettingstijd is wel dat de normen voor de samenleving verdwijnen of in ieder geval wankelen. Wat vóór de oorlog afkeurenswaard was: lulakken, de kantjes er af lopen, saboteren, liegen, bedriegen, vernielen, enz., werd tijdens de oorlog verdienstelijk werk.

Vooraf vele jonge mensen konden na de oorlog niet meer in het gareel komen.

Voorbeeld

Het is daarom dringend noodzakelijk dat ouderen het

goede voorbeeld geven aan de jeugd zowel in het gezin als in het bedrijf. Flink en energiek werken, gehoorzaamheid aan de normen van de samenleving, sportief zijn in het onderlinge menselijke verkeer en de spelregels in acht nemen, bezorgt onszelf vreugde en voldoening en wij leveren zodoende een positieve bijdrage aan de samenleving.

(Uit „De Uitlaat“ van 1-11-'51)

OVER 3 KWELDUIVELS

Van de Griekse wijsgeer Socrates zijn veel uitspraken voor het nageslacht bewaard gebleven. Over één van deze uitspraken willen wij het hier hebben. Toen hij ergens in Athene naar een uitstalling van weelde-artikelen stond te kijken, moet hij gezegd hebben: „Wat is er toch veel, dat ik niet nodig heb“.

Dat was meer dan tweeduizend jaar geleden; maar hoe springlevend is deze gedachte vandaag nog. Wie heeft niet, staande voor een etalageraam met aantrekkelijke, maar kostbare weelde-artikelen, hetzelfde gedacht — met enige zelfvoldoening?

Maar blijf nu bij deze ene, klaarblijkelijk dure winkel niet staan. Kijk ook eens bij een andere, een eenvoudiger, een goedkopere. Die tweede winkel toont U in de grond van de zaak hetzelfde als de eerste. Ook hier alleen maar dingen die U schijnen te willen toeschreeuwen dat ze Uw gemak willen verhogen, Uw woning willen verfraaien, kortom dat ze U gelukkig willen maken. Het kost U dan veel meer moeite om met Socrates te zeggen: „Wat is er toch veel, dat ik niet nodig heb“. Maar toch aarzelt U te kopen. U aarzelt omdat U ergens in die uitstallkast ineens iets ziet liggen dat U een poosje geleden eens hebt gekocht en dat achteraf helemaal niet zo'n aanwinst bleek. Of U aarzelt omdat U ineens beseft dat U eigenlijk niet nodig hebt, wat U toch wel graag wilt hebben.

Echt „nodig“ hebben we maar weinig. Veel van wat ons nu onmisbaar voorkomt is een „behoefte“ die anderen — door reclame of anderszins — voor ons hebben geschapen. Veel van die dingen zouden we niet graag willen missen: de grens tussen werkelijke behoefte en kunstmatige behoefte is bovendien vaag. Maar voor onszelf weten we maar al te goed wat voor ons werkelijk „nodig“ is en we weten dat we „koopziek“ zijn als we toch kopen wat we eigenlijk niet nodig hebben. Het berouw komt ook hier na de zonde: We hebben dan ons laatste oortje versnoept...

Dat was onze eerste kwelduivel: die der „koopziekte“. De tweede? Die van het kopen uit naïfver. O, wat is het verschrikkelijk belangrijk wat buurvrouw heeft gekocht en wat onze kennissen zich aanschaffen. Die koopwedstrijd met onze kennissen kan ons aardig uitputten. Financieel komt men door die strijd achter — maar hij wordt voortgezet, al kent deze wedstrijd alleen maar verliezers. Want als U ermee ophoudt verliest U omdat de „tegenpartij“ doorgaat; als U zelf doorgaat verliest U de strijd door uitputting... Men zou zo zeggen dat het dus maar beter is er niet mee te beginnen.

De derde duivel is een hulpkracht van het heuse legioen: hij helpt „op gemakkelijke voorwaarden“ te kopen, ook dat, wat we niet nodig hebben. Afbetaling kan een goed ding zijn en kan noodzakelijk zijn. Maar als hij helpt voldoen aan onredelijke en schadelijke koopbegeerten dan is hij een echte kwelduivel, die het op onze financiële ondergang heeft voorzien. Voor de één is de afbetaling een bruikbaar zwemvest in de woelige levenszee, voor de ander een molensteen om de hals. Als U er ooit mee in zee wilt gaan, ga dan eerst eens terdege bij Uzelf te rade of deze kwelduivel Uw zwemvest niet in een molensteen zal veranderen!

VERENIGINGSMEDEDELINGEN

Secr.: M. P. v. d. Borden, Groen v. Prinstererstraat 51b, R'dam

ROTTERDAMS MANNENKOOR „ZANGLUST“

Dit koor geeft op Donderdag 29 Mei a.s. een Opera-Concert in de Riviera-Hal.

Aanvang 20.— uur Dirigent: Anton van Deursen

Uitgevoerd zullen worden gedeelten uit:

„Die verkaufte Braut“	van Smetana
„Der Barbier von Bagdad“	van P. Cornelius
„Prince Igor“	van A. Borodin en
de gehele 3de acte uit	
„Der fliegende Holländer“	van R. Wagner

Medewerkenden aan dit concert zijn:

Rotterdams Dameskoor „Zanglust“
Mevr. Greet Koeman, Leo Larsen, Anton Eldering
en aan twee vleugels:
Pierre Palla en Rudolf Huyser.

De prijzen der toegangsbewijzen zijn als volgt:
1e rang f 2.—; 2e rang f 1,50 en Berenpodium f 0,75.
Voor plaatsbespreking wordt f 0,10 berekend.

Kaarten aan te vragen bij het bestuur van W.E.K.

KOMT, HEREN FOTO-AMATEURS!

Wij kunnen toch ook wel uit onze 2700 leden een fotoclub organiseren, waar W.E.K. trots op kan zijn?!

Wilt U deze zomer goed en goedkoop fotograferen, meldt U dan zo spoedig mogelijk aan bij:

Het Hoofdbestuur, de Propagandisten of bij de heer J. v. d. Welde, Centraal magazijn, waar alle verdere inlichtingen zijn te verkrijgen.

REIZEN

MIDDAGTOCHT naar de N.C.R.V.-studio op Zaterdag 21 Juni a.s.

We vertrekken

om 1u.25 uit Vlaardingen, garage E.V.A.G.,
om 1u.45 uit Schiedam (Postkantoor),
om 1u.30 van Heyplaat (Rondoplein),
om 1u.45 van Pleinweg (hoek Wolphaartsbocht)

en om 2u. van de Rochussenstraat (G.E.B.-gebouw).

De route die gereden wordt is als volgt:
Rotterdam, Gouda, Haastrecht, Utrecht, Bilthoven, Soest, Baarn (met bezoek aan St Anna's Hoeve).

Ca 4 uur bezoek aan de N.C.R.V.-studio te Hilversum. Na de rondleiding door de studio, die ongeveer 1¼ uur zal duren, gaan we terug over Loosdrecht, langs de plassen, Breukelen, Zullen, Utrecht, Bodegraven en Gouda naar Rotterdam, waar we om ongeveer 10 uur zullen arriveren.

Alle deelnemers krijgen een kaartje, waarop vermeld staat waar men instapt, op welke plaats men zit en de tijd van vertrek.

Deze tocht en ook onze Dagtocht naar Limburg is volgeboekt!

*Voor de komende kersentocht en onze dagreis naar Brussel kunnen zich nog enkele personen opgeven.

De prijs is als volgt:

Kersentocht f 4,—; Brussel f 14,50 (inclusief lunchpakket, 1 x koffie, 1 x thee, diner en pas).

De routes der volgende tochten worden in het Mei-nummer bekend gemaakt.

Bestuur Reisclub

JAARVERSLAG van de secretaris over het tijdvak van 1 Mei 1951 t/m 30 April 1952

Bestuur

Op de jaarvergadering d.d. 7 Mei 1951 werd het bestuur als volgt samengesteld:

Voorzitter:	P. Dinkelaar
1e Secretaris:	M. P. v. d. Borden
1e Penningmeester:	J. C. Schrier
2e Voorzitter:	P. W. M. Mullman
2e Secretaris:	J. Ambachtsheer
2e Penningmeester:	P. Vermeer
Leden:	M. Amoureux, A. de Groot, A. Ouwens, J. L. Pleit en C. v. Sprundel

Redactie De Wakker:

J. Th. Wilke, B. Besterveld en J. v. Vessem

Kascontrolecommissie:

J. Bommellé, J. Haanskorf en J. D. Seip

Aantal Leden

Op 1 Mei 1951 telde onze vereniging 2078 leden, bijzondere leden en donateurs, welk aantal in April 1952 is gestegen tot 2712.

Jaarfeest

Ons 7e jaarfeest werd gevierd met een revue „W.E.K. viert feest” op 12 April '51 in Luxor, op 14 en 21 April '51 in Odeon, op 28 April en 10 Mei '51 in Courzand.

Bestuursvergaderingen

In Courzand werden 5 en in „Ons Huis” 17 bestuursvergaderingen gehouden, waarvan 1 met de redactie en 3 met clubbesturen.

Onderafdelingen

Op 5 November '51 werd de hengelsportclub „Tot Ons Genoegen” opgericht. Momenteel telt onze vereniging 13 onderafdelingen.

Contactavonden

In Courzand speelde onze toneelgroep op 9 Juni '51 en in „Ons Huis” op 23 Juni '51 het toneelwerk „Loods aan boord”.

Op 22 September '51 werd in „Ons Huis” een jeugdcontactavond gegeven, waaraan medewerkten: de Pico's, Willy Albert en ons orkestje „Melodie en Rhythme”.

Het St Nicolaas-kinderfeest vond plaats in Courzand op 1 December en in Musis Sacrum op 31 December '51. Onze toneelgroep heeft daar het sprookje „Prinses Desiré licht niet mee” gespeeld.

Op 1 December was er in Courzand en op 8 December '51 in de Blauwe Zaal gelegenheid tot dansen.

Onze toneelgroep voerde het stuk „De vrouwe Maria” op in Courzand op 22 December '51 en in de Schouwburg op 2e Kerstochtend.

Tijdens een filmavond werden op 18 Februari '52 in

Courzand en op 20 Februari '52 in „Ons Huis” de films „Onder moeders vleugels” en „En toch... Rotterdam” vertoond.

Excursie

Voor de 2e maal werd een excursie gehouden naar de Gero-fabriek te Zeist, nu op 27 Augustus '51.

Traditionele W.E.K.-tocht

Deze vond plaats op 14 en 21 Juli '51 naar het Natuurbad „De Biltse Duinen” te Bilthoven. Voor de tocht van 21 Juli werden de voor het Bemetel-examen geslaagde leerlingen uitgenodigd.

Diversen

Een groot succes was de tentoonstelling „Vlijt in eigen tijd”, gehouden in Courzand van 24 t/m 30 Mei '51. Meer dan 5000 belangstellenden brachten daar een bezoek.

Bij Koninklijk Besluit van 16 Mei 1951 werden onze statuten in orde bevonden en daarmee werd W.E.K. Koninklijk erkend.

Tenslotte vermeld ik dat ons orgaan De Wakker sinds Juli '52 per postabonnement wordt thuisbezorgd.

J. Ambachtsheer, 2e secretaris

Rotterdam, April 1952

ZWEMMEN

Woensdagavond 12 Mei was ik toeschouwer bij de polowedstrijd van ons heren-zevenial tegen V.Z.S. in het Sportfondsenbad te Schiedam. Onze jongens wonnen met 5-0 en waren daardoor in deze

wintercompetitie kampioen van hun afdeling. Ik schrijf dit zonder opwinding, hoewel ik achter het „lijntje” stond te trillen van vreugde. Mijn enthousiasme werd echter getemperd door de knapen zelf, door hun eenvoud waarmee zij dit kampioen-zijn aanvaardden, zonder hovaardij, zonder uitbundigheid. Alleen toen zij, na het eindsignaal van de scheidsrechter, uit het water klommen, verklaften hun gludere gezichten, dat er iets bijzonders was. Zo gleden zij weer naar hun kleeohokjes, nagestaard door nog één bewonderaar en twee jeugdige bewonderaars. Ik weet echter zeker dat vele, zo niet alle leden van onze vereniging, hen van harte gelukwensen met dit succes.

Ons damesteam kon zijn vorm van het vorige jaar niet bereiken. Strijdlust bezaten onze dames in iedere wedstrijd zeker in voldoende mate, doch aan techniek en snelheid ontbrak wel het een en ander. Ik ben er van overtuigd dat onze trainer, de heer Wessels, in het a.s. seizoen in het open bad, waar toch bijna iedere dag zal kunnen worden geoefend, zal trachten hun capaciteiten op hoger peil te brengen.

Nu wij het toch over het buitenbad hebben vertel ik dat het in de bedoeling ligt de Directie te verzoeken het bad wederom half Mei open te stellen. Een programma voor dit seizoen heeft het bestuur bij voorbaat reeds samengesteld, doch daarover laat ik de secretaris aan het woord.

P. C. Noordzij, voorzitter

Alvorens over te gaan tot het vermelden van ons zomerprogramma deel ik U mede dat wij tot en met Dinsdag 13 Mei in de Overdekte te Hillegersberg zullen zwemmen. De laatste avond wordt er de gehele avond vrij gezwommen.

Op Dinsdag 6 Mei bestaat er gelegenheid voor het behalen van een diploma te zwemmen en wel voor de nummers 3, 4, 5 of 6, volgens de eisen, zoals die in onze circulaire zijn vermeld.

De kosten bedragen per diploma f 1,—. Geeft U vroegtijdig op bij de secretaris, waarbij medegedeeld

dient te worden voor welk diploma U wenst te zwemmen.

Nu ons Zomerprogramma :

- Zaterdag 14 Juni : Waterpoloturnooi
Zaterdag 28 Juni : Onderlinge zwemwedstrijden
Zaterdag 5 Juli : Tweekamp W.F.—Dockyard
Zaterdag 19 Juli : 1 km prestatiezwemtocht in de Heyschaven
Zaterdag 6 Sept. : Jeugdzwemdag, gecostumeerd zwemmen en Schoolzwemdag

Het programma van de onderlinge zwemwedstrijden op 28 Juni 1952 is als volgt :

1	25 m schoolslag	meisjes 6, 7, 8 jaar
2	25 m "	jongens 6, 7, 8 "
3	25 m "	meisjes 9 en 10 "
4	25 m "	jongens 9 en 10 "
5	25 m "	meisjes 11 en 12 "
6	25 m "	jongens 11 en 12 "
7	25 m vrije slag	meisjes 11 en 12 "
8	25 m "	jongens 11 en 12 "
9	200 m schoolslag	dames
10	100 m "	heren
11	25 m rugslag	meisjes beneden 13 jaar
12	25 m "	jongens " 13 "
13	100 m "	dames
14	100 m "	heren
15	50 m schoolslag	meisjes 13 en 14 jaar
16	Klucht- of figuurdrijven	
17	100 m vrije slag	dames
18	100 m "	heren
19	50 m "	meisjes 13 en 14 jaar
20	50 m schoolslag	jongens 13 en 14 "
21	25 m butterfly	heren
22	25 m "	dames
23	50 m vrije slag	jongens 15 en 16 "
24	50 m schoolslag	dames boven 30 "
25	50 m "	heren " 35 "
26	50 m vrije slag	jongens 13 en 14 "
27	50 m rugslag	jongens 15 en 16 "
28	25 m "	dames boven 30 "
29	25 m "	heren " 30 "
30	3 x 50 m wisselslag	dames persoonlijk
(50 m rugslag, 50 m schoolslag,
50 m borstcrawl)
31	3 x 50 m wisselslag	heren persoonlijk
(50 m rugslag, 50 m schoolslag,
50 m borstcrawl)
31	3 x 25 m familie estafette	vrije slag

U ziet, een behoorlijk en aantrekkelijk programma. U doet ons een groot plezier als U zich vroegtijdig bij de badmeester of secretaris voor één der nummers opgeeft; dat bevordert de snelle afwikkeling der werkzaamheden, die aan zo'n wedstrijd voorafgaan. Kunnen wij op Uw animo en medewerking rekenen?

De eventuele deelnemers voor de tweekamp W.F.—Dockyard op 5 Juli moeten in het bezit zijn van een geldige Startvergunning, doch voor de onderlinge wedstrijden is dit niet nodig.

De 2 en 3 km wedstrijd in de Delfshavense Schie en de 60 m gekleed zwemmen in het Noorderkanaal, allen voor de R.R.Br. in Augustus, zullen dit jaar waarschijnlijk op Zondag gehouden worden, doch hierover volgen t.z.t. nadere gegevens.

M. de R.

AQUARIUMNIEUWS OVER HET KWEKEN VAN GUPPEN

De meeste guppen die wij tegenwoordig in onze bakken zien rondzwemmen zijn eigenlijk maar akelige, misereabele visjes. Nu ja, we houden ze in onze bakken omdat ze zo gezellig zijn en zo levendig, maar ook omdat ze zo mooi zijn? Neen,

vast niet, want ze zijn eigenlijk te klein om mooi te zijn of op te vallen.

Guppen kweken heel gemakkelijk voort; ze nemen bijna iedere bak en bijna elk soort voedsel voor lief, dat weet iedereen en bijna iedereen is begonnen met een paar gupjes, plaatjes of zwaarddragers. Door al dat gekweek is onze guppenstand erg achteruit gegaan, omdat er niet werd gelet op afkomst, familie-verhouding of gezondheid. Er werd gekweekt met broers en zusters, neven en nichten, vaders en dochters, moeders en zoons en wat U nog meer wilt verzinnen.

Maar de natuur wreekt zich onherroepelijk als we niet oppassen en zo maar in het wilde-weg gaan kruisen. De resultaten zijn dan ook niet uitgebleven, want waar vindt U tegenwoordig nog die mooie grote, gekleurde manguppen van bijna 5 cm lengte? Weg zijn ze, gewoon weggekweekt of weggekruist, als U het zo noemen wilt.

Wat wil nu de Nederlandse Guppen-Kring?

Wij willen proberen om de Gup weer te herstellen in z'n oude glorie door te kweken volgens vast omliggende systemen, waarin geen plaats is voor misbaksels of half uitgegroeide en half volwassen vissen. Wij kweken met overleg en nemen de tijd tot onze stamvaders en -moeders volwassen zijn. (Dit is een eerste vereiste om grote guppen te kweken.)

Wij geven onze guppen het voedsel dat ze nodig hebben en schepen ze niet af met droogvoer of kunstvoer. Wij geven ze slootinfusie, waterluizen en -vlooien, maar vooral groene algen en veel licht. Dit is de tweede regel en daardoor komen ze veel beter op kleur.

Wij houden de geslachten gescheiden van het moment af dat het geslachtsonderscheid te zien is. Bij goede temperatuur, 22° en bij goede voeding is dat al na ± 3, soms 4 weken te zien. Dit is de derde regel om grote guppen te krijgen.

Ja, nu komen we eigenlijk op het terrein van de kwekers, want die kweken op stamboom en volgens speciale erfelijke eigenschappen. U weet toch ook wel dat er eigenschappen zijn die lang niet altijd erfelijk en andere die dat juist weer wel zijn. Sommige eigenschappen komen opeens tevoorschijn en andere vallen ineens weg. Dat houdt verband met het teruglopen of overheersend zijn van een erfelijke eigenschap. Vooral kleuren zijn erfelijk, maar ook de vorm van staart en rugvin. Voor onze leden geven wij dan ook een blaadje uit, dat wij KLEIN MAAR DAPPER hebben genoemd en dat op onregelmatige tijden verschijnt, al naar gelang de redactie tijd en kopij tot haar beschikking heeft. Onze leden schrijven daar ook in en vertellen elkaar hun bevindingen en kweekresultaten. Wij zijn momenteel bezig met een artikel over de erfelijke eigenschappen volgens de bekende ichthyoloog (kenner van vissen) Winge. (Er stond in HET AQUARIUM ook een stukje van hem.) Ziet U, dat wil de N.G.K. en zo werkt zij. Doet U ook mee? Meldt U dan als lid van de N.G.K. bij de secretaris, de heer A. Groen, v. Maanenstraat 17a, Rotterdam.

Examen Leerlingopleiding

In Februari j.l. vond het 20e Bemetel-examen, waaraan de R.D.M. heeft deelgenomen, plaats.

Zaterdag 9 Februari om 12 uur kwamen de kandidaten in het leslokaal tezamen, waar zij een 10-tal schriftelijke vragen moesten beantwoorden. De tijd hiervoor was 1½ uur, behalve voor de scheepsbeschietters, die voor het maken van een houtstaat 1 uur beschikbaar kregen.

De kandidaten voor het vak afschrijven en ijzerwerken in de scheepsbouw begonnen Maandag 11 Februari hun schriftelijke examen, het maken van uitslagen, enz., in de Gemeentelijke Technische School, Oranjeboomstraat 298, waarvoor hun op Maandag en Dinsdag d.a.v. 12½ uur tijd gegeven werd.

De volgende dag, Woensdag, moesten deze kandidaten in het bedrijf een plaat afschrijven.

Onder de 32 geslaagden waren er 5 die zich, na eerst andere vakken te hebben beoefend en op latere leeftijd het metaalvak kozen, hebben omgeschoold.

Hieronder volgen de namen met de cijfers van de geslaagden, n.l.:

A Leerlingen met een Opleidingsovereenkomst

Vak: Handvormen	Cijfer
M. Dommelen	8
Vak: Machinebankwerken	
T. Meyer	7
Vak: Metaaldraaien	
W. Bouwman	7
Vak: Metaalfrezen	
C. v. Kampen	8
J. H. Veldhoven	7
De gemiddelde leeftijd was 26,3 jaar	

B Leerlingen met een Leervereenkomst

Vak: Machinebankwerken	Cijfer
A. v. Dijk	7
L. A. M. Groenendaal	7
C. v. Kaam	7
Kleyburg	7
J. L. de Kubber	8
A. Monster	8
P. Noordzij	6
P. v. Putten	7
W. A. Rensink	7
J. Schop	6
C. Schot	7
H. B. Spijker	8
Vak: Metaaldraaien	
D. J. Benne	7
B. W. Berkel	7
P. Beukelman	7
A. Honkoop	7
J. C. Liedermooy	8
J. J. Verver	7
J. v. Vliet	7
Vak: Scheepsbeschietsen	
B. Kelzer	8
A. Schakel	8
P. L. v. d. Steen	7
J. Visser	7
Vak: Afschrijven en IJzerwerken in de Scheepsbouw	
A. de Bruin	7
J. v. Eyk	7
B. v. 't Hof	8
A. Struis	7

De examenwerkstukken waren voor het vak:

Handvormen	een lagerstoel met kap en kernen
Machinebankwerken	een draaibare klem
Metaaldraaien	een stalen afsluiter
Metaalfrezen	een slijpsupport voor zagen
Scheepsbeschietsen	een schrijftafel
Afschrijven en ijzerwerken in de Scheepsbouw	een slijpsteenbak

Namens de Directie reikte Ir K. van der Pols de behaalde diploma's aan iedere leerling met een persoonlijk woord uit, waarbij ook tegenwoordig waren Ir J. van Reenen, alsmede chefs en leermeesters.

Namens de leerlingen sprak T. Meyer een woord van dank voor de genoten opleiding, die voor hen een goed resultaat heeft opgeleverd.

Mogen in de toekomst zowel het bedrijf als wij er de vruchten van plukken.

T. H.

Afscheid

Op 15 Maart 1952 nam de heer

N. OLIEMAN,

geboren 16 Maart 1887, wonende P. K. Drossaerstraat 40 te Vlaardingen, koker van beroep, met pensioen afscheid van de R.D.M. en N.W., alwaar hij van 30 Juni 1919 af werkzaam was.

Dat hij altijd een goede collega en een beste kameraad is geweest kwam tot uiting in de hartelijke woorden die door de heren Van Krimpen, Winkel en Vulpen tot hem werden gericht.

Als blijk van deze vriendschap boden zij de scheidende een prachtig tafelkleed, een wandkleed en een kistje sigaren aan.

De heer Olieman dankte, mede namens zijn vrouw, voor de mooie cadieux en voor de belangstelling die hij bij dit afscheid mocht ondervinden.

Op 22 Maart 1952 verliet de heer

A. BERKELAAR,

geboren 22 Maart 1887, wonende Aurorastraat 2 te Rotterdam, klinker van beroep, met pensioen de R.D.M., alwaar hij van 11 Juni 1902 af werkzaam was.

Op 29 Maart 1952 beëindigde de heer

M. VAN DER GRAAF,

geboren 27 Maart 1887, wonende Verboomstraat 96 te Rotterdam, klinker van beroep, met pensioen zijn dienstverband met de R.D.M., alwaar hij van 3 Maart 1908 af werkzaam was.

Op 5 April 1952 nam de heer

A. H. VAN DER MOST,

geboren 2 Juli 1883, wonende Isaac Hubertstraat 53 te Rotterdam, bankwerker van beroep, met pensioen afscheid van de N.W., alwaar hij van 7 September 1931 af werkzaam was.

Dankbetuiging

Het is ons een behoefte om ook in De Wekker dank te betuigen voor de buitengewoon grote belangstelling en voor de stoffelijke blijken van waardering, die wij op onze huwelijksdag mochten ontvangen.

In het bijzonder zijn wij Chefs en Personeel van Tekenkamer Scheepsbouw, Begroting S. en Inkoop S., het Hoofdbestuur van W.E.K., de Redactie, het Bestuur van de Klaverjasclub, het Bestuur van de Zwem- en Poloclub „Dockyard” en de Directie van M. C. Bezem's Drukkerij Volharding N.V. voor hun gelukwensen en blijvende herinneringen zeer erkentelijk.

B. Besterveld
N. Besterveld—Hoolmeijer

Van vele zijden ontvingen we dankbetuigingen voor de Paaseieren en voor de attenties bij de 25-jarige huwelijksfeesten.

Helaas laat deze keer de ruimte in onze „Wekker” niet toe deze te plaatsen, hetgeen niet wegneemt dat het bestuur deze reacties zeer op prijs stelt.

Het bestuur